

Potilasohje: EHEC – tietoa sairastuneelle

Sinulla on todettu EHEC-bakteerin aiheuttama suolistotulehdus, joka luokitellaan yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi. Taudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet ovat maksuttomia.

Miten EHEC tarttuu?

EHEC (enterohemorraginen *Escherichia coli*) on bakteeri, joka tarttuu suun kautta bakteerilla saastuneista elintarvikkeista (kuten kypsentämätön jauheliha, pesemättömät vihannekset, pastöroimaton maito) ja juoma- tai uimavedestä. Tartunnan voi saada myös suoraan eläimistä tai käsien välityksellä toiselta henkilöltä. Kotimaiset EHEC-tapaukset haastatellaan tartunnanlähteen selvittämiseksi.

Oireet

Taudin itämisaika on 1–14 vuorokautta (keskimäärin 3-4 vuorokautta). Oireina ovat oksentelu, vatsakrampit ja kuumeeton ripuli, joka voi muuttua veriseksi. Ripuli kestää tavallisesti 4-10 vuorokautta. Taudin vakava muoto, hemolyyttis-ureeminen oireyhtymä (HUS), kehittyy noin 5-10 %:lle ja voi johtaa munuaisten vajaatoimintaan. Oireettomia infektioita esiintyy erityisesti aikuisilla. Ulostekantaus aikuisilla kestää noin viikon ajan, mutta lapsilla useampia viikkoja.

Taudin toteaminen ja hoito

EHEC-bakteeri todetaan ulostenäytteestä (F-BaktVIP). EHEC-infektioon ei yleisesti suositella antibioottihoitoa. Hemolyyttis-ureemista oireyhtymää sairastavat henkilöt hoidetaan sairaalassa.

Tartunnan leviämisen ehkäisy

- Pese kädet vedellä ja saippualla (nestesaippua), erityisesti WC-käynnin käynnin ja vaiipan vaihdon jälkeen sekä ennen ruokailua. Kuivaa kädet omaan pyyhkeeseen tai kertakäyttöpyyhkeeseen. Jos käsienpesu ei ole mahdollista, käytä alkoholikäsihuuhdetta.
- Jos samassa taloudessa asuvilla on useita WC:tä käytössään, oireisten suositellaan käytettävän vain yhtä. Pakkaa sairastuneen vaippaikäisen vaipat erilliseen muovipussiin ennen jäteastiaan viemistä hyvä käsihygienian huomioiden.
- Älä laita ruokaa muille. Pese kotona astiat, WC-tilat ja pyykki normaalisti. Ulosteen tahrima pyykki pestään vähintään 60 °C.

Toimenpiteet sairastuneelle ja lähikontakteille

- Vatsatautioreista lasta ei saa viedä päivähoitoon (varhaiskasvatukseen). EHEC-infektioon sairastunut lapsi voi palata päivähoitoon, kun taudin parantuminen on varmistettu seurantanäytteillä. Hyvinvointialueen tartuntatautiyksikkö ohjeistaa seurantanäytteistä.
- Alle kouluikäistä EHEC-infektioon sairastunutta lasta ei saa viedä uimahalliin tai kylpylään oireiden aikana tai kuukauteen niiden loppumisesta.
- Mikäli sairastunut on riskityössä (kuten elintarviketyö, ikääntyneiden ja vastasyntyneiden hoitotyö), hyvinvointialueen tartuntatautiyksikkö ohjeistaa seurantanäytteistä ja työhön paluusta tai työtehtävän uudelleenjärjestelystä.
- Yleisesti vatsatautioreisen suositellaan olevan pois koulusta tai työstä (kun ei ole riskityössä), kunnes oireiden päättymisestä on kulunut 48 tuntia. Seurantanäytteitä ei tarvita.
- Sairastuneen lähikontakteilta otetaan ulostenäyte, jos heillä on EHEC-infektioon sopivia oireita. Riskinarvion mukaan oireettomatkin lähikontaktit voidaan tutkia.

Lisätietoa

- www.thl.fi EHEC